

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ
МИКОЛИ ЯРМАЧЕНКА НАПН УКРАЇНИ**



**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГ,
ПЕРІОДИЧНИЙ ПЕРЕГЛЯД ТА ОНОВЛЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
ІНСТИТУТУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ
ІМЕНІ МИКОЛИ ЯРМАЧЕНКА НАПН УКРАЇНИ**

КИЇВ-2024

1. Загальні положення

1.1. Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітніх програм у Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України (далі – Положення) регламентує структуру та зміст, порядок розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітніх програм за третім рівнем вищої освіти (освітньо-науковим).

1.2. Положення розроблено відповідно до:

Закону України «Про освіту» від 05.09.2017р. № 1060-XII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> ;

Закону України «Про вищу освіту» підпункт 12 пункту 4 положення про МОН України, затвердженого Постановою КМ України від 16 жовтня 2014 року №630 (із змінами) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-%D0%BF#Text> , з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України від 01.06.2016 №600 (в редакції наказу МОН України від 30 квітня 2020 року №584) <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0584729-20#Text> , погодженим Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (протокол №15 (44) від 26 березня 2023 року);

Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015р. № 848-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> ;

Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою КМ України від 23.11.2011р. № 1341 із змінами <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text> ;

Національного класифікатора України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010, затвердженого Наказом Держспоживстандарту України 28.07.2010р. № 327 (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>);

«Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у Європейському освітньому просторі вищої освіти» (ESG) <https://naqa.gov.ua/2020>;

Постанови КМ №1021 «Про внесення змін до переліку знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-%D0%BF#Text>

,
Постанови КМ України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30.12.2015р. № 1187 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text> ;

Постанови КМ України від 19.04.2019р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text> ;

Наказу МОН України №1470 від 1 грудня 2023 року «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 016 Спеціальна освіта для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти». Вилучено з <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2023/01.12.2023/016-Spetsialna.osvita.-dok.filosofiyi-1470-01.12.2023.pdf>;

Наказу МОН України №646 від 20 липня 2022 року «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти». Вилучено з <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/07/21/053-Psykholohiya-dok.filos-647-20.07.2022.pdf>

Листа МОН України від 05.06.2018р. № 1/9-377 «Щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм» <https://mon.gov.ua/npa/list-mon-ukrayini-vid-05062018-19-377> ;

Листа МОН України від 28.04.2017р. № 1/9-239 https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/Zrazok-OP_m.pdf ;

Про затвердження положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим наказом МОН України від 15.05.2024р. № 686 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1013-24#Text> ;

Постанови КМ України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015р. № 266 (в редакції постанови КМ України від 30 серпня 2024 року №1021 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text> ;

Означені документи регулюють освітню, освітньо-наукову діяльність в Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України (далі – Інститут).

1.3. Освітні програми розробляються в межах ліцензованих спеціальностей в Інституті на третьому рівні вищої освіти (освітньо-науковому). За складовими освітніх програм розробляються профільні спеціалізовані освітні програми.

Порядок розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення профільних освітніх програм визначається окремим Положенням Інституту.

2. Вимоги до структури та змісту освітніх програм

2.1. Відповідно до Закону «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. № 1556-VII освітня програма повинна містити: перелік освітніх компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти.

2.2. Освітня програма має відповідати вимогам, які регламентовані стандартами вищої освіти та іншими нормативними актами щодо:

- 1) обсягу кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття третього ступеня вищої освіти;
- 2) вимогам до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, та результатів їх навчання;
- 3) переліку обов'язкових компетентностей здобувача;
- 4) нормативного зміст підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти (освітньо-наукового), сформульований у термінах результатів навчання;
- 5) формам атестації здобувачів вищої освіти;
- 6) вимогам до створення освітніх програм підготовки за галуззю знань;
- 7) вимогам професійних стандартів (за їх наявності).

2.3. Відповідно до Закону «Про вищу освіту» підготовка здобувачів вищої освіти в Інституті і здійснюється за освітніми програмами загальним обсягом для ОП (ОНП) підготовки докторів філософії – обсяг освітньої складової 30-60 кредитів ЄКТС.

2.4. В освітній програмі передбачається вибір навчальних дисциплін, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

2.5. Освітня програма містить такі складові (**Додаток 1**): титульна сторінка; преамбула; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти (освітньо-наукового), сформульований у термінах результатів навчання за спеціальністю; структура освітньої програми підготовки докторів філософії (Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; структура ОНП підготовки докторів філософії; структурно-логічна схема освітньої програми; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; лист погодження.

2.6. Вимоги до змісту освітньої програми:

- 1) цілі і завдання освітньої програми відповідають місії, стратегічним цілям розвитку Інституту;
- 2) назва та зміст освітньої програми відповідають предметній області спеціальності (складової спеціальності);
- 3) перелік компетентностей та програмні результати навчання відповідають вимогам сьогодення;
- 4) цілі, програмні результати, освітні компоненти враховують тенденції розвитку науки і практики галузі, у межах якої здійснюється підготовка здобувачів третього рівня вищої освіти (освітньо-наукового), вітчизняний та зарубіжний досвід реалізації схожих програм;
- 5) у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти (освітньо-наукового) виключаються повтори змісту окремих освітніх компонентів;

6) вибіркова складова (вибіркові навчальні дисципліни) забезпечує індивідуальні освітні/наукові потреби здобувачів третього рівня вищої освіти (освітньо-наукового);

7) вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти відповідають діючій нормативній базі Інституту відповідно до процедур та заходів визначених стандартом вищої освіти МОН України відповідної спеціальності та рівня вищої освіти;

8) освітньою програмою передбачено сучасні форми організації освітнього процесу та види початкових занять, методи та технології навчання, форми та методи оцінювання, що дозволяють забезпечити набуття загальних та професійних компетентностей, програмних результатів навчання та актуальних соціальних навичок (soft skills).

3. Розроблення, затвердження, впровадження освітніх програм

3.1. Для формування нової освітньої програми за ліцензованими спеціальностями ініціативною групою від відділів на вчену раду Інституту завідувачем відділу вноситься пропозиція та обґрунтовується потреба у її створенні (аналіз ринку праці та його вимог до фахівців за відповідною спеціальністю, вивчення потреб здобувачів третього рівня вищої освіти (освітньо-наукового), врахування вітчизняного та зарубіжного досвіду підготовки фахівців у даній галузі), подається службова записка на ім'я директора Інституту та заповнена форма «Пояснювальний лист обґрунтування необхідності відкриття ОП у ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України» (Додаток 2).

3.2. У разі наміру щодо ліцензування нової спеціальності / ініціативною групою від відділу / відділів на вчену раду Інституту завідувачем аспірантури вноситься пропозиція та обґрунтовується потреба у її ліцензуванні (аналіз ринку праці та його вимог до фахівців за відповідною спеціальністю, вивчення потреб здобувачів вищої освіти, врахування вітчизняного та зарубіжного досвіду підготовки фахівців у даній галузі), подається службова записка на ім'я директора Інституту та заповнена форма «Пояснювальний лист обґрунтування необхідності відкриття ОП у ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України» (Додаток 2).

3.3. За поданням завідувача аспірантури Інституту вчена рада Інституту затверджує проєктну (робочу) групу з числа провідних науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти Інституту за участі представників бізнес середовища/ринку праці, призначає керівника робочої групи, який є **гарантом** освітньої програми. Директор своїм наказом вводить в дію рішення вченої ради Інституту.

3.4. На підставі аналізу ринку праці та його вимог до фахівців за відповідною спеціальністю, вивчення потреб здобувачів третього рівня вищої освіти (освітньо-наукового), врахування вітчизняного та зарубіжного досвіду

підготовки фахівців у даній галузі, робочою групою із залученням здобувачів вищої освіти, роботодавців розробляється Проект опису освітньої програми з дотриманням вимог до структури та змісту, передбачених даним Положенням та проект Навчального плану. Проект має бути розміщено для громадського обговорення відкритому доступі на відповідній сторінці офіційного сайту Інституту.

Проект освітньої програми проходить:

1) внутрішнє представлення та обговорення колективу Інституту, на якому планується її реалізація із залученням представників ради молодих вчених;

2) зовнішнє обговорення / рецензування з боку потенційних роботодавців, академічної спільноти інших закладів вищої освіти, провідних науковців та громадськості (**Додаток 3** – структура рецензії-відгуку).

Проект освітньої програми проходить погодження для освітньо-наукових програм підготовки доктора філософії – завідувачем відділу аспірантури і докторантури Інституту, заступником директора з наукової роботи.

3.5. **Гарант** освітньої програми (після обговорення робочою групою та розгляді на засіданні завідувачів відділів Інституту) представляє доопрацьований та погоджений проект ОПП/ОНП з урахуванням внутрішнього та зовнішнього обговорення/рецензування на розгляду вченою радою Інституту.

3.6. У разі позитивного рішення щодо відповідності нової освітньої програми місії та цілям стратегічного розвитку Інституту, оцінки ризиків, доцільності її відкриття, якості її змісту, ресурсним можливостям її реалізації, освітня програма отримує затвердження рішенням вченої ради Інституту про відкриття освітньої програми, що вводиться в дію наказом директора.

У разі негативного рішення – Проект освітньої програми відхиляється та повертається до робочої групи на доопрацювання.

3.7. Для запровадження освітньої програми **гарант** ОНП на підставі затвердженої відповідної ОНП розробляє навчальний план, що визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем третього рівня вищої освіти (освітньо-наукового) відповідного ступеня вищої освіти програмних результатів навчання.

3.8. Навчальний план погоджується завідувачем відділу аспірантури і докторантури, заступником директора з наукової роботи), затверджується рішенням вченої ради Інституту і вводиться в дію наказом директора Інституту.

3.9. На основі навчального плану у визначеному Інститутом порядку для кожного здобувача третього рівня вищої освіти розробляються індивідуальні навчальні плани аспірантів на весь термін підготовки.

Індивідуальний навчальний план є обов'язковим для виконання здобувачем третього рівня вищої освіти.

3.10. Індивідуальний навчальний план формується за результатами особистого вибору аспіранта дисциплін в обсязі, не меншому за встановлений цим Положенням, з урахуванням вимог ОНП щодо вивчення її обов'язкових компонентів. За формуванням та дотриманням виконання індивідуального навчального плану відповідає куратор відповідної освітньої програми, який є членом робочої групи.

3.11. При формуванні індивідуального навчального плану здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії мають право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти та /або інших освітньо-наукових програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії, які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником та завідувачем відділу аспірантури і докторантури.

3.12. На сторінках офіційного сайту Інституту надається інформація про освітні програми, які пропонуються, правила прийому на навчання для здобувачів доктора філософії, критерії конкурсного відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; процедури навчання, викладання та оцінювання.

4. Моніторинг, періодичний перегляд, оновлення освітніх програм

4.1. Моніторинг освітніх програм – це постійне відстеження реалізації освітньої програми з метою виявлення й оцінювання проміжних результатів, факторів, які на них вплинули, а також прийняття та реалізації рішень щодо їх регулювання і корекції для постійного поліпшення.

Моніторинг якості освітніх програм передбачає: моніторинг якості результатів навчання здобувачів третього рівня вищої освіти: інструменти – збір та обробка даних з використанням програмного забезпечення корпоративної інформаційної системи управління Інститутом, використання форми обліку та узагальнення даних, форми самооцінки якості результатів навчання та заходів реагування; виконавці – заступники директора, завідувач відділу аспірантури і докторантури, гаранті освітніх програм, завідувачі відділів, викладачі.

1) Моніторинг якості викладання навчальних дисциплін: інструменти – онлайн опитування здобувачів третього рівня вищої освіти на платформі Персональних навчальних систем; виконавці – заступники директора, гаранті освітніх програм, завідувачі відділів, викладачі.

2) Моніторинг задоволеності здобувачів третього рівня вищої освіти якістю освітніх програм: інструменти – онлайн опитування аспірантів на електронній платформі опитувань; виконавці – заступники директора, гаранті освітніх програм, завідувачі відділів, викладачі.

3) Моніторинг якості кадрового складу/відповідності академічної та/або професійної кваліфікації викладачів, наукова активність, задіяних до реалізації освітньої програми: інструменти – встановлення відповідності кваліфікаційним

вимогам, ліцензійним умовам; виконавці – гаранті освітніх програм, завідувачі відділів, відділ кадрів, заступник директора з наукової роботи.

4) Моніторинг задоволеності науково-педагогічних працівників внутрішнім забезпеченням якості освітніх програм: інструменти – онлайн опитування науково-педагогічних працівників на платформі опитувань відділу забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку; виконавці – наукові працівники.

5) Моніторинг якості академічної (освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної і соціальної) підтримки аспірантів: інструменти – опитування аспірантів, викладачів, онлайн опитування аспірантів; виконавці – гаранті освітніх програм, завідувачі відділів, викладачі.

6) Моніторинг індивідуальної траєкторії навчання здобувачів третього рівня вищої освіти (освітньо-наукового): інструменти – лонгітюдне дослідження, кореляційний аналіз показників якості контингенту здобувачів вищої освіти, вхідних показників вступу до Інституту, показників щосеместрових результатів навчання протягом періоду навчання, визначеного відповідно до рівня вищої освіти; виконавці – відділ аспірантури і докторантури, відділи Інституту.

7) Моніторинг академічної мобільності, інтернаціоналізації: інструменти – статистичний аналіз; опитування та онлайн опитування аспірантів, викладачів; виконавці – гаранті освітніх програм.

8) Моніторинг працевлаштування здобувачів вищої освіти та їхнього кар'єрного шляху (віддалених результатів вищої освіти): інструменти – збір та узагальнення даних; опитування випускників Інституту; виконавці – відділ працевлаштування аспірантів та взаємодії з бізнесструктурами, заступники директора Інституту, гаранті освітніх програм, завідувачі відділів.

9) Моніторинг ринку праці та ринку освітніх послуг: інструменти – збір та узагальнення даних; виконавці – гаранті освітніх програм, завідувачі відділів.

10) Моніторинг наукової активності аспірантів, та якості наукового керівництва: інструменти – онлайн опитування аспірантів на платформі опитувань; збір та узагальнення даних; виконавці – відділ аспірантури і докторантури, гаранті освітніх програм, завідувачі відділів.

4.2. Перегляд освітніх програм – це періодичний аналіз реалізації освітніх програм з метою виявлення й оцінювання досягнення програмних цілей та результатів, факторів, які на них вплинули, а також прийняття рішень щодо внесення змін та оновлення для їх поліпшення або закриття. виконавці-гаранті освітніх програм; робоча група, інші внутрішні та зовнішні стейкхолдери.

4.2.1. При перегляді освітніх програм аналізуються: відповідність компонентів освітньої програми програмним компетентностям; відповідність програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми; доцільність розподілу кредитів для опанування освітніми компонентами та забезпечення програмних результатів навчання; ефективність використаних форм організації освітнього процесу, методів навчання та

оцінювання; організація навчання через дослідження; якості практичної підготовки; дотримання академічної доброчесності;

4.2.2. Перегляд освітніх програм здійснюється на основі аналізу задоволеності освітніх потреб виявлених під час моніторингу:

1) здобувачів третього рівня вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання; дотримання академічних свобод в освітньому процесі; задоволеності якістю освітньої програми, тощо;

2) роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills);

3) інших стейкхолдерів.

4.2.3. Для перегляду освітніх програм використовуються: онлайн опитування, проведення фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, самооцінка робочою групою відповідно вимог до структури та змісту освітньої програми.

4.2.4. Періодичність перегляду освітніх програм здійснюється за завершенням циклу освітньої програми відповідно рівня вищої освіти.

4.2.5. Результати перегляду освітньої програми фіксуються протоколом засідання вченої ради.

4.3. Оновлення освітніх програм – внесення змін до структури та змісту освітньої програми з метою її поліпшення для ефективності досягнення її цілей, програмних компетентностей та результатів.

4.3.1. Підставою для оновлення ОП можуть виступати: результати перегляду освітньої програми; зміна законодавчої та нормативної бази, що регулює освітню діяльність закладів вищої освіти / наукових установ; затвердження нових стандартів вищої освіти; зміна ситуації на ринку праці; ініціатива гаранта ОП, пропозиції членів робочої групи та інших стейкхолдерів; пропозиції відділу аспірантури та докторантури та інших структурних підрозділів; результати внутрішнього та зовнішнього оцінювання якості ОП; об'єктивні зміни умов реалізації освітньої програми: кадрових, матеріально-технічних, організаційно-методичних.

4.3.2. Процедури оновлення освітніх програм:

1) локальні зміни щодо актуалізації змісту навчальних дисциплін, застосування педагогічних технологій навчання, різних засобів доставки навчального контенту, форм взаємодії учасників освітнього процесу тощо, можуть здійснюватися членами робочої групи, викладачами, які забезпечують освітній процес за освітньою програмою;

2) пропозиції змін щодо уточнення компетентностей та результатів навчання, структурно-логічної схеми, навчального плану, освітніх компонентів освітньої програми що мають пройти процедури: формалізація пропозицій гарантом освітньої програми, на основі рішення робочої групи; розгляд пропозицій на засіданні вченої ради Інституту, формування попереднього рішення; погодження попереднього рішення із відділом аспірантури і

докторантури; розгляд попереднього рішення засідання вченої ради Інституту, ухвалення або відхилення вченою радою Інституту; розгляд попереднього рішення вченої ради Інституту, прийняття та затвердження рішенням вченої ради Інституту, введення в дію наказом директора.

4.4. Виключення освітньої програми з переліку ОП, що реалізуються в Інституті:

4.4.1. Освітню програму може бути виключено у разі: змін законодавчої та нормативної бази; з ініціативи Інституту / відділу аспірантури і докторантури (для ОП третього рівня вищої освіти) – в разі відмови від її реалізації; з ініціативи приймальної комісії – в разі відсутності набору абітурієнтів на ОП протягом 2 років; з ініціативи навчального відділу аспірантури і докторантури – якщо за результатами процедур зовнішнього та/або внутрішнього оцінювання якості ОП отримані висновки про низьку якість ОП.

4.4.2. Рішення про виключення освітньої програми з переліку ОП, що реалізуються в Інституті, ухвалює вчена рада Інституту на підставі подання з боку ініціатора та вводиться в дію наказом директора.

5. Права, обов'язки та відповідальність Гаранта та членів проєктної/робочої групи

5.1. **Гарант** ОП – це науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка працює за основним місцем роботи в Інституті, несе відповідальність за якість освітньої програми, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною чи спорідненою до освітньої програми спеціальністю, або належний досвід роботи в галузі.

5.2. Гарант ОП:

5.2.1. Гарант освітньої програми є штатними науково-педагогічними або науковими працівниками, що відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти, може працювати у будь-якому структурному підрозділі Інституту.

5.2.2. Гарант ОП не може одночасно очолювати інші ОП.

5.2.3. Кандидатури Гаранта ОП та членів проєктної/робочої групи певної спеціальності відповідного рівня вищої освіти обговорюються на засіданні вченої ради Інституту, ухвалюються протоколом засідання вченої ради та призначаються наказом директора Інституту.

5.2.4. Якщо Гарант ОП та члени проєктної/робочої групи є представниками декількох відділів, то усі рішення засідання робочих груп за певною спеціальністю обговорюються на розширеному засіданні відділу, ухвалюються протоколом.

5.2.5. Гарант ОП несе персональну відповідальність за забезпечення якості навчання на освітній програмі, своєчасне надання інформації з моніторингу і перегляду ОП та її акредитацію.

5.2.6. Гарант ОП відповідає за організацію роботи робочої/проектної групи розроблення, документальне, кадрове забезпечення для започаткування та провадження освітньої діяльності за ОП.

5.2.7. Гарант ОП спільно з відділом кадрів, відділом аспірантури і докторантури забезпечують актуальність інформації в ЄДЕБО та на офіційному сайті Інституту.

5.2.8. Гарант ОП взаємодіє з структурними/функціональними підрозділами Інституту з питань, пов'язаних із реалізацією ОП.

5.2.9. Повноваження Гаранта ОП можуть бути розширені за рішенням вченої ради Інституту, та введені в дію наказом директора.

5.3 Члени проектної/ робочої групи – визначені наказом директора науково-педагогічні та/або наукові працівники, які відповідальні за освітню програму на певному рівні вищої освіти і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти/наукових установ, здобувачі вищої освіти за відповідною ОП, можуть працювати у відділі або в будь-якому іншому структурному підрозділі Інституту. Серед членів робочої групи обов'язковим є наявність роботодавців відповідної галузі.

5.4. Повноваження членів проектної/ робочої групи ОП:

5.4.1. Члени проектної/ робочої групи зобов'язані виконувати доручення Гаранта ОП у частині делегованих повноважень.

5.4.2. Члени проектної/робочої групи можуть вносити пропозиції щодо внесення змін в ОП на етапах її розроблення, моніторингу, перегляду та оновлення.

5.4.3. Повноваження Членів проектної/ робочої групи ОП можуть бути розширені за рішенням вченої ради Інституту, та введені в дію наказом директора.

5.5. Куратор освітньої програми – науковий, науково-педагогічний працівник, який є членом робочої групи освітньої програми, що чітко розуміє цілі та програмні результати ОП, процедури формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів третього рівня вищої освіти, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі не менше 25 відсотків від обсягу відповідної освітньої програми, та здійснює інформаційну, консультативну підтримку, допомагає задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

6. Функції **Гаранта** освітньої програми

Гарант освітньої програми відповідає за забезпечення якості освітньої програми та освітньої діяльності щодо її реалізації.

6.1. Функції щодо розроблення освітньої програми - координація роботи з розробки освітньої програми, навчального плану та навчально-методичного забезпечення освітніх компонент ОП;

- забезпечення відповідності змісту освітньої програми стандарту вищої освіти.

6.2. Функції Гаранта щодо реалізації освітньої програми:

- координація діяльності щодо актуалізації змісту ОП з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм;

- координація заходів, спрямованих на просування ОП на ринку освітніх послуг відповідно до потреб ринку праці, програм міжнародної академічної мобільності;

- контроль та оперативне корегування даних щодо кадрового та матеріально-технічного забезпечення реалізації ОП спеціальності в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (ЄДЕБО), та інформації щодо інформаційного забезпечення - на офіційному веб-сайті Інституту.

6.3. Функції **Гаранта** щодо забезпечення та контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти:

- контроль та координація забезпечення якості навчально-методичного забезпечення ОП;

- контроль за дотриманням Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності щодо кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення ОП;

- ініціювання самооцінювання ОП, проведення планових процедур внутрішнього контролю якості з метою удосконалення ОП;

- надання адміністрації Інституту пропозицій щодо покращення матеріально-технічного та інформаційного забезпечення ОП;

- контроль та вдосконалення практичної підготовки аспірантів, які навчаються на ОП, визначення баз практик;

- контроль за своєчасним розміщенням на офіційному веб-сайті Інституту інформації щодо реалізації ОП.

6.4. Функції Гаранта щодо акредитації ОП:

- загальне керівництво підготовкою відомостей про самооцінювання ОП та розміщення їх на офіційному веб-сайті;

- передача до НАЗЯВО відомостей про самооцінювання ОП та супровідних документів;

- узгодження та розміщення на офіційному веб-сайті Інституту програми виїзду експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи;

- виконання функцій контактної особи від академії з питань, пов'язаних з акредитацією ОП;

- ознайомлення та розміщення на офіційному веб-сайті Інституту звіту групи експертів за результатами акредитаційної експертизи ОП;

- участь (в разі необхідності) у засіданнях галузевої експертної ради та засіданнях НАЗЯВО, під час яких розглядається відповідна акредитаційна справа.

6.5. Означені функції **Гарант** виконує в межах робочого часу наукового працівника. Виконана робота підтверджується рішенням вченої ради Інституту та директора Інституту.

Додаток 1

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ МИКОЛИ ЯРМАЧЕНКА НАПН УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Інституту

протокол № ..

від ____ червня 2024 року

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА/ ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«.....»

(назва ОПП /ОНП)

**РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ВО СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ВО ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ**

визначити рівень
визначити ступінь
шифр та назва галузі знань
шифр та назва спеціальності

Київ 2025

ПРЕАМБУЛА

Розробники ОНП у складі:

1. П.І.Б. – науковий ступінь, вчене звання, посада, кафедра....;

2. П.І.Б. – науковий ступінь, вчене звання, посада, кафедра....;
3. П.І.Б. – науковий ступінь, вчене звання, посада, кафедра....
4. П.І.Б. – здобувач вищої освіти;
5. П.І.Б. – посада (роботодавець).

ОНП розроблено/оновлено на підставі:

1. законодавчих та нормативних актів: Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікації, Національного класифікатору України,
 2. стандарту вищої освіти та/або професійного стандарту (реквізити),
 3. аналізу ринку праці, з урахуванням регіонального контексту,
 4. вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду,
 5. пропозицій роботодавців,
 6. рекомендації після процедур внутрішнього та зовнішнього оцінювання ОП (акредитація НАЗЯВО, міжнародними інституціями, сертифікації та інші)
- Рецензії-відгуки** зовнішніх стейкхолдерів (додаються).

І. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь, що присвоюється	доктор філософії
Галузі знань	шифр та назва галузі
Спеціальності	шифр та назва спеціальності
Освітня програма	назва
Обмеження щодо форм навчання	за наявності
Освітня кваліфікація	кваліфікація, що присвоюється
Кваліфікація(-ї) професійна(-і)	за наявності
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Спеціальність – Освітня програма –
Опис предметної області	Об'єкт вивчення: Цілі навчання: Теоретичний зміст предметної області: Методи, методики та технології: Інструментарій та обладнання:
Академічні права випускників	Мають право продовжити навчання на (наступний рівень) Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
Працевлаштування випускників	Фахівці згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) а саме:

--	--

II. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність
Загальні компетентності	ЗК1. ЗК2. ЗКn
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1. СК2. СКn

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з класифікацією компетентностей НРК використовується матриця відповідності визначених компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (Таблиця 1 Пояснювальної записки).

III – Нормативний зміст підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання за спеціальністю

РН1.

РН2.

РН3.

РНn.

IV. Структура освітньої програми підготовки докторів філософії

4.1 Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти Обсяг освітньо-професійної / освітньо-наукової програми доктора філософії галузі знань _ спеціальності освітньої програми :на базі освітнього ступеня кредитів ЄКТС.

Термін навчання: денна форма - ; заочна форма - .

4.2 Структура освітньо-професійної / освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА / ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

галузь знань

спеціальність

освітня програма

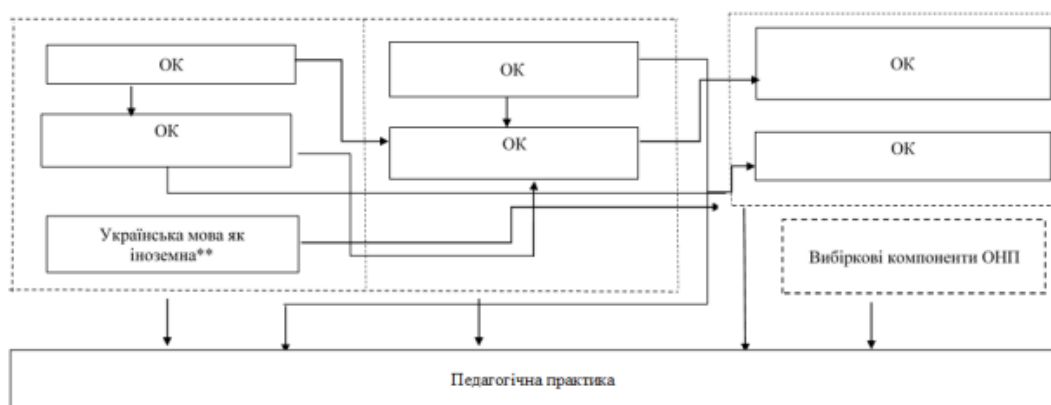
№	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, курсіві проекти (роботи), практики кваліфікаційна робота)	кредитів ЄКТС	години	Структура, %
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ				
1	ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
2	ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ				
1	ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
2	ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ :				100
в тому числі: вибіркова складова				
КОД ОК	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики кваліфікаційна робота)			
	ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
	ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ОК1	ОБОВ'ЯЗКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА 1			
ОК2	ОБОВ'ЯЗКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА 2			
...	...			
ОК_N	ОБОВ'ЯЗКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА _N			
	ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ВК1	ВК1 ВИБІРКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА 1			
...	...			
ВК_N	ВК1 ВИБІРКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА _N			
	ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
	ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ОК1	ОБОВ'ЯЗКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА 1			
ОК2	ОБОВ'ЯЗКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА 2			
...	...			
ОК _N	ОБОВ'ЯЗКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА N			
	ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ВК1	ВК1 ВИБІРКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА 1			

...	...
ВК_N	ВК1 ВИБІРКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА_N

Вибіркова складова освітньо-професійної/наукової програми складається з: описати вибірку складову за програмою

4.3 Структурно-логічна схема освітньої програми Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми. (Рекомендується представляти у вигляді графа).

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти



V. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	
Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи /дисертації	
Вимоги до публічного захисту (демонстрації за наявності)	

VI. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (відповідно стандарту МОН за наявності)

Визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України «Про вищу освіту» (у разі відсутності стандарту).

Визначаються відповідно до існуючої системи забезпечення якості вищої в Інституті та передбачає здійснення процедур та заходів визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю

Політика щодо забезпечення якості	
Забезпечення якості розроблення, затвердження та оновлення освітніх програм	
Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів	
Забезпечення якості студентоцентрованого освітнього процесу	
Забезпечення якості наукових, науково-педагогічних працівників	
Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів третього рівня вищої освіти)	
Інформаційне забезпечення (інформаційний менеджмент)	
Публічність інформації про освітні програми, освітню, наукову діяльність	
Забезпечення академічної доброчесності	

Спеціальні вимоги до зарахування (згідно правил прийому):

.....

Професійні профілі випускників: здатний виконувати професійні роботи (за Державним класифікатором професій ДК 003: 2010)

Фахівець здатний виконувати зазначені професійні роботи за ДК003:2010:

Код КП	Професійна назва роботи

Пояснювальна записка

Матриця відповідності визначених Стандартом (за наявності) компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1 і 2.

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання ЗН1 ЗНn	Уміння УМ1. УМn.	Комунікація К1. Кn.	Автономія та відповідальність АВ1. АВn
Загальні компетентності				
ЗК1.	ЗНn	УМ1, УМn	К1, Кn	АВn
ЗК2.			К1, Кn	
ЗКn.		УМ1, УМn	К1	АВ1
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1.	ЗНn	УМ1		
СК2.			К2	
СКn.	ЗНn	УМ1	К1	АВ1, АВn

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів

Програмні результати навчання	Загальні компетентності								Спеціальні (фахові) компетентності							
	1	2	3	4	5	6	n	1	2	3	4	5	6	7	8	n
РН1.	OK1								OK2						OK1	
РН2.			OK1						OK1							
РНn.	OK1										OKn					

Гарант ОП

(підпис)

Додаток 2

Пояснювальний лист

Обґрунтування необхідності відкриття ІСПП імені Миколи Ярмаченка

1. Стислий опис ОП

- назва спеціальності

- освітній ступінь
- назва ОП
- форма навчання і обсяг програми (в кредитах ЄКТС і роках) _
- мета програми (до 50 слів)
- предметна область (до 50 слів) _
- особливості програми (якщо є, до 50 слів)

2. Опис необхідності відкриття нової ОП із доведенням неможливості досягнення цілей нової ОП в рамках діючих ОП:

- в довільній формі, до 500 слів: для чого відкривається ця ОП; які переваги вона надає випускникам; які позитивні очікування для ЗВО від відкриття нової ОП - у т.ч. надається прогноз чисельності здобувачів третього рівня вищої освіти в розрізі форм оплати та навчання; очікування щодо впливу цієї ОП на контингент інших ОП ЗВО;

- в довільній формі, до 500 слів: аналіз динаміки попиту на аналогічні ОП ЗВО (на рівні країни, регіону) за останні 3 роки; контент-аналіз унікальних особливостей ОП/суттєвих відмінностей від існуючих ОП інших ЗВО.

3. Основні чинники, які впливають на собівартість ОП:

- потреба у спеціально обладнаному аудиторному фонді;
- потреба у додатковому матеріальному забезпеченні (обладнання, програмне забезпечення тощо);
- потреба у НПП для забезпечення навчання за новою ОП.

4. Опис ринку зацікавлених у ОП стейкхолдерів (внутрішніх, зовнішніх)

- в довільній формі, до 300 слів: які саме підприємства/організації/особи зацікавлені у новій ОП і чому, де будуть працевлаштовані випускники, чому вони матимуть конкурентні переваги з випускниками інших ОП.

Члени ініціативної групи ОП: (П.І.Б., посада, науковий ступінь, вчене звання) Завідувач випускової кафедри: (П.І.Б., посада, науковий ступінь, вчене звання).

Додаток 3

Структура рецензії-відгуку на ОП

РЕЦЕНЗІЯ

Назва ОП, спеціальність, рівень вищої освіти

1. Актуальність ОП.
2. Короткий зміст.
3. Загальна оцінка.
4. Недоліки.
5. Висновки.

Додаток 4

Вимоги до гарантів робочої групи за освітньою програмою (ОП)

1. Гарант освітньої програми – це науковий, науково-педагогічний працівник, який/яка працює за основним місцем роботи, несе відповідальність за

якість освітньої програми, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною чи спорідненою до освітньої програми спеціальністю, або належний досвід роботи в галузі, не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими робочими групами.

Залежно від рівня освіти гарантом освітньої програми призначається науково-педагогічний або науковий працівник, який має для освітнього ступеня доктора філософії науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менш як сімома видами чи результатами, переліченими в пункті 30 Ліцензійних умов.

3. Гарант освітньої програми повинен мати не менше однієї статті у періодичному виданні, яке включене до однієї з наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection за останні п'ять років (вводиться в дію з 10.05.2021).

Вимоги до членів робочої групи за освітньою програмою (ОП)

1. Робоча група повинна складатися з наукових, науково-педагогічних працівників, які працюють у закладі вищої освіти /науковій установі за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної робочої групи такого або іншого закладу вищої освіти/наукової установи в поточному семестрі (крім робочої групи з цієї ж спеціальності в даному навчальному закладі).

2. Залежно від рівня вищої освіти до складу робочої групи освітньої програми встановлюються додаткові вимоги для освітньо-наукового ступеня доктора філософії:

у складі повинні бути не менш як дві особи, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них не менше двох докторів наук та/або професорів, стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової, науково-педагогічної, педагогічної та іншої професійної діяльності, який засвідчується виконанням не менше як сімома видами та результатами з перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов.

3. У разі наявності ліцензії з правом навчання іноземців та осіб без громадянства один із членів робочої/проектної групи повинен володіти англійською мовою на рівні B₂ за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти або кваліфікаційними документами (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), що пов'язані з використанням зазначеної мови.